

PRYS DER INSERTIE.

centiem den drukregel.
centiem den reklamen.
toezending van brieven geld,
moet ons vrachty geworven

ekelyks verschynende Woens-
dag en Zaterdag, by den Opstel-
ter-Uitgever, HON. DE COCQ-
CRETEN, te St-Truiden.

HET REGT

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS

voor de Stad 5 fr. per jaer.
3 fr. per 6 maen-
den.
1-75 fr. per tri-
mester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
3-30 per 6 maen-
den.
2 fr. per trimest.

HET KONGRES VAN GENT.

L'association internationale pour le progrès des sciences sociales heeft met gesloten deuren gezamenlijk de opstellers der dagbladen, die voorop het program der werkingen van dat kongres aen- kondigd hebben, en het maer bywoonden om den uitslag der werkingen aen hunne lezers te laten kennen, zyn verplicht geweest eene ingang- kaart van vyf francs te nemen. Al de redevoering- en al de verhandelingen in de afdeelingen hebben in het fransch plaats gehad en dat in Vlae- den's hoofdstad. De professor Heremans, van Gent, heeft zyne vlaemsche redevoering voor stoelen en stelen moeten uitspreken; het grootste getal per- sonen, die de sectie vervulden, slopen de eene van den anderen op de teenen weg.

Doch dit is nog niet alles. Dat kongres, welk uitsluitelyk eene vergadering van geleerden was, om over maetschappelyke belangen te beraedsla- en, is ontwaerd ge worden in eene politieke klub, onder de schynliberale doctrinaire klik even schaem-eloos den meester speelt. Een der geleerdste en achtbaarste redenaers van ons land, de heer Woeste, verdedigde de vryheid van onderwys, zoo als ze in onze Grondwet uitgeroepen is geworden.

De verdedigde dezelve in verhevene en welspre- kende woorden, met onweerlegbare proeven. Lou- den het kunnen gelooven? Eenige heethoofdige belkbaerden, tot de doctrinaire koterie behoore- nde, waren schaemteloos genoeg om dien eer- warden redenaar, by wien zy slechts ellendige wergen zyn, in de reden te vallen, ja, uit te jou- ren! De voorzitter, M. De Rote, ging zelfs zoo verre, dat hy h't voorstel in stemming legde, of heer Woeste zyne redevoering voort zou mogen zetten ja of neen.

Verontwaardigd door zooveel onbeschaemdheid en belediging, door zulke verkrachting der vry- heid van woord en denkwy, stond de befaemde redenaar, de heer Jules Simon, op en verdedigde het regt des heeren Woeste, wien by eene schit- tende en welverdiende hulde bragt.

Twee protestantsche dominés rigten zich insge- lye op om den eerbied te betugten aen de celit- gelykheid en catholyke gevoelens van den acht- baeren redenaar, die daarna zyne redevoering kon- tinuetten, doch geenszins zonder nog op eene lulle wyze onderbroken te worden.

Zaender twee staeltjes van heigen er in dat- lingskongres gebeurd is.

Wat denken onze liberale confraters over deze liberale vryheidsliefde? Zullen zy daertegen iets- nabringen? Wel neen! De sellen zullen zwygen dat zy zweeten; want het zyn kwanten van hun- nen kaliber die daer de beest gespeeld hebben, en dat is hun altemaal te vergeven... Vivat het vry- lerael onderzoek...

Wat heeft dat kongres gereklameerd? de af- schaffing der doodstraf; de afschaffing der dou- anen; de afschaffing van het notariaet; de af- schaffing der bankbijetten; de afschaffing der vryheid van onderwys; de afschaffing der zeden voor groote mannen en in de kunsten; de af- schaffing der legers zoowel te lande als te water.

En wat kan er van al die woelige beraedsla- gingen voortspruiten? voor vandaeg of morgen niets. Maer willen wy de toekomst doorboren, dan zien wy voor ons gezigt een zoo stikduistere storm- wolk opryzen, dat ons verstand er voor verslagen, verstormd blijft staen.

De doodstraf alvorens in regte afgeschafft te worden, moet met ter daed afgeschafft zyn, dan- al de wetgever misschien nog weigeren zich te verklaren. Men moet de maetschappy niet zonder wapens laten.

De afschaffing der douanen is de onmogelykste zaak zoolang men die onregstreeksche belasting, die vreemdebelastingen gelyk de nationale ingezetenen aiet, niet zal weten aen te vullen door eene andere indirekte belasting, die de eene en de anderen gelykelyk zal treffen.

De afschaffing van het notariaet! waerom, in plaats van die radicale omverping, zich niet be- palen met waerborgen van benoeming te zoeken die alle belangen zouden voldoen en geruststellen? De afschaffing der bankbijetten in de circula-

tie! Men schynt welhaestig de munkrississen te vergeten, welke voortkomen uit de zeldenheid van het goud en van het zilver; en dan de nyver- heid die kostelyke metalen aengroeiender wyze op- vraegt.

De afschaffing der vryheid van onderwys. De verdedigers der vryheid zyn uitgejouwd en uitge- sloten geworden.

De afschaffing van de moraal voor groote lieden en in de kunsten. Hier komt zich treurig de naam eener vrouw, die van Juvf. Royer, onder onze pen neerschryven. Wy moeten ze hier nog eens noe- men, gelyk wy het voortyds gedaen hebben, om te zeggen dat zy alle vrydenkers verre achter h'er- gelaten heeft in hare bespiegelingen en gedachten over de vrymaking en onafhankelykheid van het gedacht en van de rede des menschen. Juvf. Royer wil noch breidel noch teugel voor de groote man- nen noch voor de kunstenaers; en daer iedereen zich den titel van groot man of van grooten kun- stenaar kan toeegenen, ziet men s'ffens waerop dat alles zal uitkomen. Dus geene moraal! En dat is gebrouwd in een vrouwlyk hersenbrein! 't Is treurig om zeggen.

De afschaffing der legers! zulks is het gelief- koosd gedacht der vrienden van de Russen en van de Demagogen die zich de hand toereiken. Er zyn nog veel te veel verdrukte volkeren om de legers gaen af te schaffen.

Lezers, hoe staet u die mengelmoes van dat kongres aen?

M. CALLIER EN DE LIBERALE VRYHEID.

De liberalen, wy hebben het meermaels gezegd, beminnen de vryheid niet, ten zy deze van alles te mogen verrigten tegen den godsdienst en de gees- telykheid. Wanneer wy zulks bestatigen, zy roe- pen uit: leugens! lasteringen! — Iutusschen de dagelyksche geschiedenis komt ons onophoudelyk bewyzen dat zy zelven liegen, dat zy het vaderland bedriegen.

M. Callier komt te sterven te Gent, als een re- deloos dier. Hy heeft verworpen kerk en priester in zyn leven, hy heeft ze willen mispnyzen ter ure zyns doods. Wel nu, de aertsliberale burgemees- ter van Gent, vrymetselaar enz. enz., in den hoog- sten graad bezittende al de hoedanigheden die de liberale party zoo lief heeft, heeft durven het be- vel geven, dien goddeloozen versmader van alles dat alles dat heilig is, te begraven te midden een katholyk kerkhof! Drie heeren pastors van Gent hebben geprotesteerd; de protestanten zelfs en de joden erkennen het onregt van M. den burgemees- ter; niets te doen. Onze grondwet zegt dat al de eerdiensten moeten vry gelaten zyn in alle hunne plegtigheden, — wat haet dit alles? Tot meer- dere vryheid der katholyken zal men op hunne kerkhoven de verkens plaats geven, om overbly- sels der geloovigen te bezoeden, en men zal, niettegenstaende deze onteering, aen het volk zeggen; de kerk is vry, de priesters zyn vry! enz.

Wy zullen op die schande wederkeeren! Wy voegen heden slechts hier nog de volgende bemerkning by: de goddelooze Callier was profes- sor by de hoog-school of universiteit van Gent. Wat denken van de leerlingen die door zulke meesters opgevoed zyn!! Wat denken van scholen waer zulke meesters lessen geven! En nogthans, wanneer wy dit onheil beklagen: men roept ons tegen: zwarte slavenkinderen! achteruitkruipers! en andere lekkere zoetigheden!

En zoo bedriegt men zich zelven en het volk; zoo, allengskens, doet men verdwynen uit het ge- liefde vaderland, allen eerbied voor Godsdienst, vryheid en regt; en zoo doet men de vrye Belgen bakken onder het jok der hatelyke vrymetsela- ry! O Belgen waer is uw edel bloed! Tot hoe lang zult gy u door vrydenkers en vreemde vry- metselaers laten leiden? uwe kinderen laten ver- basteren? uwe regten laten schenden? uwe vry- heden laten verkoopen? uwe religie laten ont- eeren? en op uwe kerkhoven, geheiligd door de overblyfsels uwer katholyke voorouders, de rotte vultigheden der onreinen en goddeloozen laten nederleggen?

O roemryk België! Hoe zyt gy loch gestraft!

O tyden! Wy oeken België in Belgenland; wy vinden het niet meer.

NOE EENE INLICHTING.

Het VLAEMISCHE LAND geeft eenige byzonder- heden, over het gebeurde op 't kerkhof buiten de Dampoort:

Donderdag namiddag (10 dezer), heeft de burgemeester zich naer het kerkhof buiten de Dampoort begeven, en bevolen aldaer een graf voor M. Callier op de gewyde aerde te maken. Een ander zeer betamelyk graf was reeds op de ongewyde aerde bereid. De grafmaker heeft geweigert te gehoorzamen, de burge- ter heeft met le afstelling bedreigd; de man is in zyne weijering blyven volherden. Vrydag is een politiebrigadier de bevelen van den burgemeester jaen vernieuwen. Hy heeft de- zelfde weijering ontmoet. Zaterdag morgen heeft een politie-kommissaris zich met vier mannen naer het kerkhof begeven en daer een graf doen maken in de gewyde aerde. Men be- merke wel dat het kerkhof toebehoort aen de kerkfabriek van St-Baefs, St-Jacobs en van H. Kerst, endat tydens de afschuweylyke dood van Dufrans, wyle M. Callier dezen op de on- GEWYDE AERDE heeft doen begraven.

Het arrondissement Nyvel maekt zich gereed voor de kiezing van 8 oct. aenstaende en heeft eene konservatieve constitutionnele vergadering inge- rigt. M. Baro Snoy heeft de zitting door eene schitterende redevoering geopend. Meer dan 200 der voornaemste catholyke kiezers hadden aen den oproep van het komiteit beantwoord. Het aengenomen program der maetschappy is: Vry- heid in alles en voor allen.

Er is een dilitief komiteit gekozen geworden, waerby al de kantons van het arrondissement ver- tegenwoordigd zyn.

Wanneer zullen wy hier onze krachten eens organiseeren? Wy zullen het weldra zoo groot noodig hebben als Nyvel. Dat men maer oppasse van den put gaen te vullen als het kalf verdron- ken is.

DE AFSCHAFFING DER DOODSTRAF.

M. Thonissen, professor van crimineele regts- geleerdheid by de Universiteit van Leuven, Volks- vertegenwoordiger van Hasselt heeft zoo als wy woensdag gemeld hebben, in vorm van brochure *Eenige bedenkingen betreffende de gewaend^e noodzakelykheid der doodstraf uitgegeven*. Het is de eerste maal, gelooven wy, dat een ambtelyke schryver der konservatieve party zich zoo open- lyk uitdrukt ten gunste der afschaffing der dood- straf. Ziehier de beslitselen van M. Thonissen's werks, dat zeker met veel belangstelling zal gele- zen worden:

« Ten slotte is het toegelaten te beweerden, dat, sinds de regelmatige openbaermaking der straf- regterlyke statistieken tot den dag van heden, geen der feiten, aengehaeld door de regterlyke jaerboeken de noodzakelykheid der doodstraf aen- toonen. Verre van daer: sinds eene eeuw bewyzen al de poogingen, gedaen in Europa en Amerika, dat, in den tegenwoordigen staet der hedendaeg- sche maetschappy de vervanging van het schavot door de levenslange gevangzitting hoegenamd niet gevaerlyk is voor de openbare veiligheid.

« De aenhangers der doodstraf mogen theorien bouwen; veronderstellingen uitzoeken, bloedige voorstellingen doen; maer te vergeefs zouden zy moeten doen om op het terrein der wezenlykheid een doorslaende, klaerblykelyk, onwederlegbaar bewys te vinden. Even als de talryke aanklevers der foltering en der pybank, die men in alle parketten op het einde der XVIII^e eeuw aentref, zyn zy er toe gebragt te moeten roepen: « Het schavot is er noodig; doe geene gevaerlyke proef- neming!»

« Die lael zou degenen der wetenschap niet kunnen zyn.

« Als de noodzakelykheid der doodstraf niet bewezen wordt, en dit bewys is stellig nog niet geleverd dan moet de maetschappelyke magt, ten minste voorloopig, haer uit de strafwetboeken schrabben.

« Als de véroontschuldiging der noodzakelyk-

heid ontbreekt, dan moet de wetgever afzien van een stout stelsel, dat strekt om onherstelbare straffen te laten uitspreken door faelbare regters.

« Als minder strenge straffen voldoende zyn dan moet de natie zich verhaesten, een behoudmiddel af te schaffen, welk zoo gevaerlyk is dat er in En- geland en Frankryk op tyd van 10 jaren (van 1846 tot 1856) tien personen tot de doodstraf zyn veroordeeld, wier onschuld later regterlyk er- kend werd.

« Als niets bewyst dat het vergieten van men- schenbloed onontbeerylyk is, dan moet de maet- schappy aen den misdadiger de dagen van wroeg- ing en berouw geven, welke God hem verleen- om tot zyne zedelyke heropstanding te geraken voor het aiterste uer aengeduid door de natuur.

« Wy hopen dat België niet de laatste zal ko- men om deze grootsche en plegtigheid proef te doen. Reeds is het hierin vooruitgelopen door natien die, lang na ons, ons in de ruime en vrucht- bare wegen der constitutionnele vryheid zyn ingetreden.

DOODSTRAF UITVOERINGEN VAN VROUWEN.

Men leest in eene korrespondentie:

« De russische officiele drukpers spreekt niet van de doodstrafuitvoeringen, waer van de vrouwen het slagtoffer zyn, en welke dood- strafuitvoeringen echter elke week vernieuwd worden. Ik heb te Wilna twee dames zien fusilleeren; dry andere werden in myne to- genwoordigheid opgehangen, en ik kan dui- zende getuigen aenhalen, welke die feiten met my zullen bevestigen.

« Het is hatelyk den loop der baerbaersche proceduer te zien, welke zich met het volle weten en in het gezigt der overheden of zon- der hunne goedkeuring, uitgestrekt wordt vooral op de vrouwen, die van de medeplig- tigheid aen den onstand verdacht zyn.

« De veroordeelde in een lang linnen kleed en in een wollen hoofddeksel gehuld, wordt aen den heul overgeleverd, in een oogeblik heeft men het byna levenlooze ligchaem op- geheeschen; zes russische soldaten trekken met eene koord, welke aendevoeten der slag- offers is gebonden ten einde hunne laatste stuiptrekkingen voor de volksmenigte te ver- bergen, en hun lyk blijft gedurende 24 uren tentoongesteld.»

VERSCHILLIGE TYDINGEN.

— De laatste onheilen die de donder veroor- zaekt heeft, doen op nieuw aendringen op de noodzakelykheid van donderschermen te plaatsen op alle openbare gebouwen. Deze laatste dagen is het hemetsch vuer op niet minder dan tien ker- ken gevallen en er overal meer of minder schade aengerigt. Tot hoe lang zal men nog al zulkda- nige gebouwen aen het gevaer blootgesteld laten van vernield te worden, terwyl, met eenen in eerenredigheid kleinen onkost, men deselve tegen alle gevaer kan behoeden.

— Brieven uit Rome, door hooggeplaatste personen geschreven, melden de hooge voldoening van den Paus over den uitslag van het katholyk kongres van Mechelen. Pius IX heeft herhaelde maal gezegd hoe gelukkig hy was over alles wat die vergadering gedaen had; de H. Vader wak- kert de katholyken aen om hun schoon werk te voleinden.

Z. H. heeft tot de minste byzonderheden van het verslag van 't kongres gelezen, en beloofd te antwoorden aen het adres dat men hem toestuer- de.

— Het vertrek der zwaluwen is begonnen, op verschillende huizen ziet men sedert eenige dagen zwermen dezer nuttige vogels zich nederzeten en vertoeven, tot zy in groot getal zyn, en dan ge- zamenlyk opvliegen om veremigd de rys naer warme landen te beginnen.

BERIGT.

De Bestuenders der bourzen GILSEN ma- ken bekend dat er twee bourzen dezer stich- ting vacant zyn. De daertoe vege hebende worden verzocht hunne qualificatien vrucht- vry, in te dienen voor den 15 oktober aen- staende, by den heer Henri Vandenhove, ontvanger te St-Truiden.

